

TĂNG CƯỜNG SỰ LÃNH ĐẠO CỦA TỔ CHỨC ĐẢNG TRONG TRƯỜNG PHỔ THÔNG

VŨ OANH

TRÁCH NHIỆM CỦA CẤP ỦY ĐẢNG ĐỐI VỚI SỰ NGHIỆP GIÁO DỤC

Xuất phát từ đặc điểm một nước nông nghiệp lạc hậu tiến thẳng lên chủ nghĩa xã hội không qua giai đoạn phát triển tư bản chủ nghĩa, Đảng ta đã vạch ra đường lối xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc là lấy công nghiệp hoá xã hội chủ nghĩa làm nhiệm vụ trung tâm. Chúng ta thực hiện đường lối đó bằng cách tiến hành ba cuộc cách mạng: cách mạng quan hệ sản xuất, cách mạng kỹ thuật và cách mạng tư tưởng, văn hoá, trong đó cách mạng kỹ thuật giữ vị trí then chốt. Ba cuộc cách mạng ấy gắn bó chặt chẽ với nhau, cùng tiến hành song song với nhau thúc đẩy lẫn nhau. Hoàn thành ba cuộc cách mạng ấy sẽ xây dựng nước ta thành một nước công nghiệp hiện đại, nông nghiệp hiện đại, văn hoá và khoa học tiên tiến. Cho nên muốn tiến hành thắng lợi sự nghiệp cách mạng ở địa phương mình, các cấp uỷ Đảng nhất thiết phải nắm vững và thật sự lãnh đạo ba cuộc cách mạng ấy.

Trong thời gian qua, nhiều nơi đã chú trọng đến cách mạng quan hệ sản xuất, cách mạng kỹ thuật, nhưng chưa quan tâm đến cách mạng tư tưởng, văn hoá, đến sự nghiệp giáo dục. Có những khuynh hướng sai lầm cho rằng cách mạng tư tưởng, văn hoá nhất là trong lĩnh vực giáo dục là một vấn đề rất khó khăn, phức tạp có tính chất học thuật, cho rằng trình độ văn hoá của các đồng chí cấp uỷ đảng ở địa phương còn quá thấp, nên khó lãnh đạo. Do đó, còn nhiều cấp uỷ đảng không đi sâu nắm vững đường lối của Đảng và trau dồi kiến thức về vấn đề này.

Chúng ta hiểu rằng con người là nhân tố quyết định trong mọi cuộc cách mạng xã hội. Ở một nước xã hội chủ nghĩa như nước ta, con người với tư tưởng, đạo đức tình cảm, tài năng và kinh nghiệm của mình, là yếu tố quyết định trong việc xoá bỏ quan hệ sản xuất cũ, xây dựng hoàn thiện quan hệ sản xuất mới, đổi mới kỹ thuật, thúc đẩy lực lượng sản xuất tiến lên không ngừng.

Cuộc cách mạng tư tưởng và văn hoá do Đảng đề ra nhằm “xây dựng con người mới của chủ nghĩa xã hội, con người làm chủ được mình, làm chủ được xã hội, làm chủ được thiên nhiên, say sưa đi vào sản xuất, đi vào khoa học, kỹ thuật, đi vào văn học, nghệ thuật để tạo nên một quan hệ mới giữa người với người trên nguyên tắc **“mình vì mọi người, mọi người vì mình”**, xây dựng những con người theo thế giới quan của chủ nghĩa xã hội khoa học, của chủ nghĩa Mác – Lênin và nhân sinh quan cộng sản chủ nghĩa”¹

Sự nghiệp giáo dục, nhất là giáo dục phổ thông, có vị trí trọng yếu trong cách mạng tư tưởng và văn hoá, vì nó trực tiếp làm nhiệm vụ đào tạo, bồi dưỡng, rèn luyện con người mới; trực tiếp chăm lo rèn luyện cả một thế hệ trẻ, thế hệ tương lai của đất nước.

Vì sao quân đội ta đánh thắng đế quốc Mỹ một kẻ thù giàu mạnh nhất, được tranh bị kỹ thuật quân sự hiện đại nhất trong phe tư bản chủ nghĩa? Đó chính là vì quân đội ta được Đảng rèn luyện và nhân dân nuôi dưỡng, không có tinh thần dũng cảm tuyệt vời, hy sinh không bờ bến, đoàn kết chặt chẽ, có ý thức và kỷ luật rất cao, mà còn có trình độ văn hoá đủ khả năng tiếp thu và sử dụng vũ khí kỹ thuật hiện đại. Vì sao có nhiều địa phương khí thế chưa mạnh, sản xuất chậm? Rõ ràng có một nguyên nhân và trình độ kỹ thuật, văn hoá bị hạn chế.

Cho nên, thực tế đã giúp chúng ta nhận thức rằng: Cuộc cách mạng tư tưởng, văn hoá bao giờ cũng đi đầu để dọn đường cho cách mạng quan hệ sản xuất và cách mạng kỹ thuật phát triển và đảm bảo cho hai cuộc

cách mạng đó tiến đến thắng lợi. Thực tế cũng chỉ rõ: chỉ có trên cơ sở thắng lợi của cách mạng quan hệ sản xuất và cách mạng kỹ thuật, cách mạng tư tưởng và văn hoá mới có điều kiện phát triển, nếu không gắn chặt với hai cuộc cách mạng đó thì cách mạng tư tưởng, văn hoá sẽ không có nội dung.

Rõ ràng, chỉ có các cấp uỷ đảng, từ Trung ương đến tỉnh, huyện và xã... mới có thể nắm vững và lãnh đạo thực hiện ba cuộc cách mạng đó. Vì vậy, các cấp uỷ đảng ở địa phương, đặc biệt là cấp xã và cấp huyện, phải thấy hết trách nhiệm của mình, quan tâm đúng mức đến ba cuộc cách mạng đó. Các đảng bộ nhà trường cũng cần nhận thức đầy đủ về ba cuộc cách mạng đó, có như thế mới khẳng định được vấn đề nhà trường phải đặt dưới sự lãnh đạo thống nhất và chặt chẽ của đảng bộ địa phương. Nếu các đồng chí đảng bộ địa phương không chú ý lãnh đạo công tác nhà trường cũng như nếu các đồng chí đảng bộ nhà trường không có ý thức đầy đủ về sự lãnh đạo của đảng bộ địa phương, tách khỏi sự lãnh đạo của Đảng, thì chúng ta không thể đẩy mạnh cuộc cách mạng tư tưởng, văn hoá, đẩy mạnh sự nghiệp giáo dục lên được. Mỗi đảng bộ nhà trường phải nắm vững đường lối tiến hành ba cuộc cách mạng để làm tốt vai trò tham mưu cho cấp uỷ đảng địa phương trong cuộc cách mạng, tư tưởng, văn hoá và giáo dục, đồng thời để hoàn thành tốt nhất nhiệm vụ của mình ở nhà trường. Được như vậy, chất lượng giáo dục sẽ nâng lên, ý nghĩa thực tiễn của sự nghiệp giáo dục sẽ to lớn rất nhiều và chúng ta có thể tạo ra sự hiệp đồng chặt chẽ giữa các tổ chức Đảng để tiến hành thắng lợi ba cuộc cách mạng đó.

LÀM THẾ NÀO ĐỂ LÃNH ĐẠO TỐT SỰ NGHIỆP GIÁO DỤC

Muốn nâng cao chất lượng giáo dục lên một bước mới, có khí thế mới và trình độ mới, nhất thiết chúng ta phải nhanh chóng củng cố sự lãnh đạo của các Đảng bộ địa phương, trước hết là huyện uỷ và Đảng uỷ xã, trên lĩnh vực này.

Chúng tôi cho rằng: trước hết các cấp uỷ đảng phải **nắm thật vững và đầy đủ đường lối, nguyên lý, phương châm của Trung ương về công tác giáo dục và phải nghiên cứu chu đáo những chủ trương biện pháp cụ thể của ngành giáo dục để lãnh đạo thực hiện tốt nhiệm vụ, kế hoạch phát triển giáo dục của địa phương.** Kinh nghiệm thực tế chỉ rõ: nếu cấp uỷ chủ động đi sâu nắm vững đường lối của Đảng và nội dung công tác giáo dục, lại có quyết tâm cao, thì có thể nâng cao trình độ của mình và nhất định lãnh đạo tốt sự nghiệp giáo dục. Chúng ta không thể tán thành đường lối lãnh đạo chung chung, đại khái” xuân thu nhị kỳ” đến dự khai giảng và bế giảng cho thêm phần “long trọng” hoặc chỉ sắp xếp cho các đồng chí phụ trách chuyên môn báo cáo “tranh thủ” vào lúc sắp hết giờ họp. Chúng ta cũng phản đối xu hướng “ ngành dọc, muốn bỏ qua sự lãnh đạo của cấp uỷ Đảng. Bởi vì, như vậy sẽ làm cho cấp uỷ không quán triệt đầy đủ mọi đường lối cách mạng của Đảng, và sẽ hạn chế những thắng lợi công tác của địa phương, mà trước hết là trong lĩnh vực công tác tư tưởng, văn hoá, giáo dục.

Hai là, phải **biết đi đường lối quần chúng** trong công tác lãnh đạo sự nghiệp giáo dục, tức là phải biết vận dụng và phát huy thật tốt toàn lực lượng đảng bộ và nhân dân địa phương, lực lượng đảng bộ và nhân dân địa phương, lực lượng đảng viên và giáo viên trong trường, lực lượng của chính quyền và các đoàn thể thanh niên, phụ nữ, phụ lão...trong việc phát triển sự nghiệp giáo dục. trí tuệ và sức lực của tập thể là sáng suốt nhất, lớn mạnh nhất. Bất kỳ sự nghiệp nào, dù khó khăn đến mấy, nếu chúng ta biết dựa vào tập thể, đi đường lối quần chúng, thì nhất định chúng ta giành được thắng lợi. Nếu các cấp uỷ không xây dựng được tinh thần như thế, mà làm việc một cách đơn độc, thì sẽ không thể lãnh đạo tốt được sự nghiệp giáo dục. Hoặc nếu các cấp uỷ khoán trắng cho đồng chí phụ trách tuyên giáo và chi bộ trường, thì sự nghiệp giáo dục cũng không thể đạt kết quả tốt.

Cho nên, chúng ta phải xây dựng được sự lãnh đạo tập thể (tập thể cấp uỷ, tập thể đảng bộ) đối với cách mạng tư tưởng văn hoá và sự nghiệp giáo dục cũng như thực hiện sự lãnh đạo tập thể (tập thể cấp uỷ, tập thể đảng bộ) đối với cách mạng tư tưởng, văn hoá và sự nghiệp giáo dục cũng như thực hiện sự lãnh đạo tập thể đối với cách mạng quan hệ sản xuất và cách mạng kỹ thuật. **Tổ chức đảng, nhất là tập thể cấp uỷ đảng, phải định kỳ nghe báo cáo và cho ý kiến về công tác giáo dục của địa phương, quyết định phương hướng phát triển và những biện pháp thiết thực nhằm bảo đảm thực hiện tốt nhất đường lối, nguyên lý, phương châm giáo dục của Đảng. Các cấp uỷ đảng không những phải lãnh đạo thực hiện chính sách của Đảng và chính phủ trong nhà trường, mà còn phải lãnh đạo nhân dân thực hiện đầy đủ các chính sách có liên quan đến việc bảo đảm phát triển sự nghiệp giáo dục.**

Mỗi đồng chí đảng uỷ viên và đảng viên phải có trách nhiệm cụ thể nhất định đối với công tác giáo dục. Có địa phương đã phân công phụ trách bằng hình thức kết nghĩa giữa các đảng uỷ viên và giáo viên hoặc giao cho mỗi đảng uỷ viên ‘đỡ đầu’ một lớp học, hoặc giao cho đảng viên là thanh niên phụ trách thiếu nhi, đảng viên là phụ nữ, phụ lão phụ trách vấn đề cải thiện đời sống cho giáo viên, v.v... Các cơ quan chính quyền và đoàn thể quần chúng chăm lo giải quyết những yêu cầu thiết thực như việc xây dựng trường lớp, cung cấp phương tiện phục vụ giảng dạy và học tập, tham gia chương trình hoạt động xã hội của nhà trường, v.v... hình ảnh đó nói lên một cách sinh động toàn Đảng, toàn dân làm công tác giáo dục, có như thế sự nghiệp giáo dục của chúng ta mới tiến lên vững chắc.

Ba là, phải **chăm lo xây dựng và quản lý tốt đội ngũ giáo viên**. Chất lượng giáo dục có được nâng cao hay không trước hết là tùy thuộc ở người dạy. Các cô giáo, thầy giáo của chúng ta ngày nay bao gồm hàng chục vạn người có phẩm chất cách mạng, có kiến thức văn hoá, đang

nhiệt tình công tác trên mặt trận tư tưởng, văn hoá. Đó là những chiến sỹ xung kích, là lực lượng cốt cán trong sự nghiệp giáo dục. Xây dựng và quản lý tốt đội ngũ này, trước hết phải là trách nhiệm của các cấp uỷ đảng.

Chúng ta phải làm cho đảng bộ và nhân dân yêu mến, quý trọng các cô giáo, thầy giáo, coi giáo viên là người của Đảng, là bà con thân thiết trong gia đình, làng xóm của mình. Những tình cảm tốt đẹp ấy thật sự sẽ là nguồn cổ vũ và là phần thưởng cao quý nhất đối với các thầy cô giáo, làm cho các thầy cô giáo luôn luôn được hun đúc lòng tự hào về nhiệm vụ cách mạng của mình, càng thêm quyết tâm công hiến nhiều nhất cho sự nghiệp giáo dục của Đảng, của nhân dân.

Muốn trò giỏi trước hết phải có thầy giỏi. Mấy năm nay, chất lượng giáo dục của chúng ta có phần giảm sút chính là vì trình độ của giáo viên không được nâng cao kịp thời. Mặc dù trong tình hình nào, chúng ta cũng phải có chương trình, kế hoạch nâng cao kiến thức toàn diện cho giáo viên. Phải khéo thu xếp, kiên quyết bố trí cho giáo viên được bồi dưỡng có hệ thống về chính trị, trau dồi thêm về chuyên môn, nghiệp vụ. Bên cạnh những hình thức học tại trường tập trung và lớp tại chức, cần có nhiều hình thức phong phú, linh hoạt và thiết thực, như kết hợp vận dụng những kiến thức nghiên cứu, giảng dạy trong trường với thực tiễn ở địa phương, sinh hoạt thư viện và câu lạc bộ, v.v...

Sự quan tâm của đảng bộ và nhân dân địa phương đối với cải thiện đời sống tinh thần và vật chất của các cô giáo, thầy giáo là một yêu cầu bức thiết, nhằm tạo điều kiện cho anh chị em yên tâm, phấn khởi và có sức khoẻ để làm nhiệm vụ, nhất là trong tình hình nhiều giáo viên phải đảm đương vừa nuôi vừa dạy các cháu trong hoàn cảnh sơ tán, phân tán hiện nay.

Chúng ta phải chăm lo hết sức chăm lo việc mở rộng đội ngũ giáo viên, phải bổ sung thật nhiều đoàn viên thanh niên lao động ưu tú vào mặt

trận giáo dục để nhanh chóng đáp ứng yêu cầu của sự nghiệp giáo dục đang ngày càng phát triển rộng lớn.

Bốn là, phải thành tâm và kiên trì học tập, nâng cao trình độ văn hoá. nếu như dừng lại với trình độ văn hoá qua thấp như hiện nay, chúng ta nhất là những đồng chí ở các đảng bộ xã, sẽ gặp rất nhiều trở ngại và rất khó mà lãnh đạo tốt được ba cuộc cách mạng. chúng ta biết rằng quan hệ sản xuất mới chỉ được hoàn thiện với điều kiện khoa học, kỹ thuật phát triển mạnh, mà muốn có khoa học, kỹ thuật phát triển mạnh, mà muốn có khoa học, kỹ thuật phát triển mạnh, mà muốn có khoa học, kỹ thuật hiện đại thì phải có trình độ văn hoá cao. Cho nên, muốn lãnh đạo xây dựng cuộc sống mới ở nông thôn, lãnh đạo cuộc cách mạng tư tưởng, văn hoá và sự nghiệp giáo dục ở địa phương tiến lên mạnh mẽ, xây dựng cuộc sống mới ở nông thôn, lãnh đạo cuộc cách mạng tư tưởng, văn hoá và sự nghiệp giáo dục ở địa phương, các huyện uỷ và đảng uỷ xã, cán bộ và đảng viên phải có quyết tâm, chịu khó học tập văn hoá. các cấp uỷ và đảng bộ phải biết sử dụng lực lượng các giáo viên và nhà trường vào việc giúp đỡ mình học tập, một cách có kế hoạch và thiết thực.

Năm là, phải chú trọng xây dựng thật tốt các chi bộ nhà trường, giúp nó không những thực hiện được nhiệm vụ lãnh đạo nhà trường, mà còn làm nhiệm vụ tham mưu cho đảng uỷ trong lĩnh vực tư tưởng, văn hoá, giáo dục ở địa phương. Chi bộ nhà trường mạnh, có ý thức tôn trọng sự lãnh đạo của tổ chức đảng và dựa vào nhân dân địa phương, sẽ đưa sự nghiệp giáo dục trong trường đạt tới kết quả toàn diện, vững chắc, đồng thời sẽ giúp địa phương tiếp thụ thuận lợi ba cuộc cách mạng tư tưởng, văn hoá. Về mặt tổ chức, phải sớm khắc phục tình trạng không có đảng viên trong nhà trường hoặc để đảng viên trong nhà trường sinh hoạt ghép ở chi bộ hợp tác xã nông nghiệp hoặc chi bộ cơ quan phòng giáo dục huyện như một số địa phương hiện nay. Cần tạo điều kiện để mỗi trường có một chi bộ đảng đặt dưới lãnh đạo và sự quản lý trực tiếp của đảng uỷ

xã (chi bộ trường phổ thông cấp một, cấp hai) hoặc của huyện uỷ (chi bộ trường phổ thông cấp ba).

XÂY DỰNG TỐT CHI BỘ ĐẢNG TRONG NHÀ TRƯỜNG

Sự nghiệp giáo dục của chúng ta tiến bộ nhanh chóng, vững chắc trước hết là do chúng ta xây dựng được hạt nhân lãnh đạo ở nhà trường, tức là chi bộ đảng.

Nhìn lại, trước đây nhiều chi bộ nhà trường rất non yếu, lẻ tẻ vài đảng viên, rất lúng túng về mặt lãnh đạo. Hoạt động của chi bộ thường nặng về công tác nội bộ thuần tuý. Tình hình đó chứng tỏ các đồng chí chưa nhận thức đúng đắn vị trí và nhiệm vụ lãnh đạo của chi bộ nhà trường. Nhưng mặt khác, cũng có quan điểm cho rằng sự lãnh đạo của chi bộ nhà trường chỉ nên thu hẹp trong phạm vi chính trị, tư tưởng để bảo đảm thực hiện nhiệm vụ học tập, còn việc lãnh đạo quán triệt đường lối giáo dục, thực hiện những yêu cầu giáo dục ở nhà trường, thì chủ yếu là do cơ quan chủ quản cấp trên tức là ty, phòng giáo dục.

Chúng ta cho rằng đó là quan điểm rất sai lầm, tách rời chính trị và chuyên môn hạ thấp vai trò lãnh đạo của Đảng. chúng ta khẳng định vai trò rất lớn của cơ quan giáo dục các cấp của chính phủ, vì nó là những cơ quan có trách nhiệm quan trọng trong lĩnh vực chuyên chính, nó nhận trách nhiệm trước Đảng, tiến hành công tác và tham gia vào việc củng cố nền chuyên chính vô sản theo tinh thần của Đảng. không thể quan niệm các cơ quan giáo dục làm công tác và chỉ đạo công tác theo quan điểm học thuật đơn thuần. Chúng ta cũng kiên quyết đấu tranh chống quan điểm học thuật đơn thuần, nghiệp vụ đơn thuần, thoát ly sự lãnh đạo của Đảng, đảm bảo thực hiện tốt nhất đường lối giáo dục của Đảng trong nhà trường. Chúng ta cho rằng đó là quan điểm rất sai lầm, tách rời chính trị và chuyên môn, hạ thấp vai trò lãnh đạo của Đảng. Chúng ta khẳng định vai trò rất lớn của cơ quan giáo dục các cấp của chính phủ, vì nó là những

cơ quan có trách nhiệm quan trọng trong lĩnh vực chuyên chính, nó nhận trách nhiệm trước Đảng, tiến hành công tác và tham gia vào việc củng cố nền chuyên chính vô sản theo tinh thần của Đảng. Không thể quan niệm các cơ quan giáo dục làm công tác và chỉ đạo công tác theo quan điểm học thuật đơn thuần, thoát ly sự lãnh đạo của Đảng trong lĩnh vực giáo dục. phải xây dựng cơ quan của chúng ta thật sự là cơ quan chuyên chính, dưới sự lãnh đạo của Đảng, bảo đảm thực hiện tốt nhất đường lối giáo dục của Đảng trong nhà trường. Chúng ta phải cố gắng xây dựng thật tốt các cơ quan giáo dục, bố trí thật tốt các bộ trong cơ quan giáo dục. Tuy nhiên, chúng ta phải thấy một vấn đề có ý nghĩa quyết định cơ bản, đó là vấn đề **xác lập và xây dựng vai trò lãnh đạo toàn diện và tuyệt đối của chi bộ đảng trong nhà trường.**

Chi bộ nhà trường lãnh đạo toàn diện có ý nghĩa là **lãnh đạo quán triệt đường lối, nguyên lý, phương châm giáo dục của Đảng vào mọi công tác trong nhà trường, lãnh đạo cải tiến nội dung, phương pháp giảng dạy và học tập, nhằm nâng cao chất lượng đào tạo, xây dựng con người mới của nhà trường xã hội chủ nghĩa. Chi bộ nhà trường lãnh đạo toàn diện còn có nghĩa là lãnh đạo chấp hành các chính sách của Đảng trong nhà trường, đặc biệt là chính sách đối với các cô giáo, thầy giáo, có nghĩa là lãnh đạo giáo dục và tổ chức quần chúng, xây dựng bộ máy chuyên môn và các đoàn thể quần chúng, thực hiện công tác xây dựng Đảng trong nhà trường.**

Có một số chi bộ đã làm được như vậy. Song cũng còn nhiều đồng chí băn khoăn là lãnh đạo đến mức nào cho vừa phải hoặc lãnh đạo như thế nào để khỏi choán quyền của chuyên môn. Chúng tôi nghĩ rằng vấn đề này không thể quy định chi tiết một cách máy móc, mà chính là phải trên cơ sở nguyên tắc lãnh đạo chung của Đảng, chúng ta nghiên cứu kỹ kinh nghiệm hay của các nhà trường, rồi chúng ta tỏ rằng cuộc đấu tranh về quan điểm trong lĩnh vực giáo dục nhằm bảo đảm mục tiêu dạy tốt, học

tốt, bảo đảm phương châm gắn học với hành, kết hợp giáo dục tư tưởng với giáo dục kiến thức, kết hợp giữa nhà trường, gia đình và xã hội... là việc có ý nghĩa quyết định tổ chức Đảng nhằm bảo vệ đường lối giáo dục của Đảng và nâng cao chất lượng giáo dục của chúng ta. Cuộc đấu tranh ấy bảo đảm rèn luyện học sinh trở thành người vừa học tốt, vừa có ý thức lao động, ý thức tập thể tốt, vừa có đức có tài, có sức khoẻ tốt ; đồng thời bảo đảm xây dựng giáo viên trong nhà trường xã hội chủ nghĩa thành người vừa có tư cách đạo đức tốt, vừa có trình độ chuyên môn giỏi, biết đoàn kết trên dưới, làm tốt công tác đối với học sinh và công tác quần chúng. Thiếu sự lãnh đạo của chi bộ đảng nhà trường nhất định không thực hiện tốt tất cả những yêu cầu nói trên.

Cho nên, nói chi bộ lãnh đạo toàn diện cũng tức là muốn nói làm thế nào để chi bộ không những nắm vững đường lối, nguyên lý, phương châm giáo dục của Đảng mà còn phải **cụ thể hoá đường lối, nguyên lý, phương châm ấy thành những biện pháp thiết thực trong trường của mình nhằm thực hiện được tốt nhất đường lối, nguyên lý, phương châm ấy**. Muốn vậy, phải suy nghĩ rất nhiều, sáng tạo rất nhiều. Vì sao có những trường thực hiện được phương châm gắn học với hành cả ở môn sinh vật và môn văn, sử, kết hợp giáo dục tư tưởng với giáo dục kiến thức cả ở khoa học xã hội và khoa học tự nhiên? Điều đó không đơn giản, mà chính phải trải qua đấu tranh về quan điểm, phải có những biện pháp thiết thực để chứng minh, thuyết phục. và nếu thiếu sự lãnh đạo cụ thể của chi bộ Đảng thì rõ ràng không thể thực hiện tốt được những việc đó.. trách nhiệm lãnh đạo toàn diện của chi bộ còn ở chỗ không những chỉ thể hiện ở việc quán triệt đường lối, nguyên lý, phương châm giáo dục của Đảng, đề ra những chủ trương, biện pháp thích hợp và chính xác còn phải biết động viên và chỉ đạo chính quyền và các tổ chức quần chúng thực hiện tốt những nhiệm vụ đó. Nói một cách hình ảnh, chi bộ là người đạo diễn và các đoàn thể quần chúng và bộ máy chính quyền là các diễn viên.

Nếu đạo diễn không tốt thì diễn viên biểu diễn không hay, nhưng nếu chỉ có đạo diễn không thôi thì không thành văn nghệ. Cho nên chúng ta phải hiểu sâu sắc và giải quyết tốt vấn đề xây dựng và xác định được nhiệm vụ của cơ quan chính quyền, như ban giám hiệu và hội đồng nhà trường, xây dựng xác minh được nhiệm vụ của các tổ chức quần chúng như công đoàn, đoàn thanh niên, đội thiếu niên... Chi bộ đảng sẽ chỉ đạo sự phối hợp hoạt động giữa các tổ chức đó và thông qua các tổ chức đó mà lãnh đạo các mặt công tác trong nhà trường.

Chúng ta xác nhận rằng: trong nhà trường vai trò của ban giám hiệu hết sức quan trọng. Hiệu trưởng là người chịu trách nhiệm trước chính quyền Nhà Nước, đồng thời cũng chịu trách nhiệm trước chi bộ đảng để chỉ đạo và quản lý nhà trường. Bí thư Đảng không thể là người làm thay hiệu trưởng và ngược lại. Nếu trong tổ chức Đảng, bí thư bao biện công việc của hiệu trưởng và giữa hai đồng chí có mâu thuẫn với nhau, thì nhất định không thể đảm bảo lãnh đạo toàn diện được. Chúng ta quan niệm sự lãnh đạo toàn diện và tuyệt đối của Đảng không phải là ở chỗ bí thư ôm đồm hết mọi việc, lúc nào cũng tỏ là người quán xuyến nhất, cái gì cũng lấy danh nghĩa của Đảng để ra lệnh cho quần chúng, mà trái lại, chính ở chỗ bí thư bảo đảm cho đường lối của Đảng được quán triệt sâu sắc trong tất cả mọi người ở nhà trường (từ cán bộ, giáo viên đến học sinh), bảo đảm cho Đảng giáo dục và tổ chức tốt quần chúng, làm cho quần chúng tự giác thực hiện tốt đường lối, chính sách của Đảng, thực hiện tốt phương châm giáo dục của Đảng. Do đó, chúng ta cần cố gắng xây dựng một đội ngũ bí thư có phong thái làm việc tốt, biết nắm và quán triệt đường lối quan điểm của Đảng, biết làm tốt công tác đối với giáo viên, học sinh và nhân dân địa phương.

Vậy thì nên lựa chọn và bố trí đồng chí bí thư đảng như thế nào cho đúng? Hiện nay, còn khá nhiều chi bộ chưa phát huy tốt vai trò lãnh

đạo toàn diện của mình, có khuynh hướng bố trí hiệu trưởng thì chặt chẽ về tiêu chuẩn, bố trí bí thư thì dễ dãi, tùy tiện. **Xây dựng người cốt cán lãnh đạo của tổ chức đảng, tức là đồng chí bí thư, là việc chủ yếu và trước hết trong vấn đề xây dựng tổ chức Đảng. Đồng chí được lựa chọn, bố trí làm bí thư phải là người tiêu biểu cho tổ chức cơ sở Đảng nơi đó có và đủ sức lãnh đạo tổ chức Đảng ở đó làm tròn nhiệm vụ lãnh đạo tuyệt đối và toàn diện, là người tiêu biểu nhất cho ý chí chiến đấu, lập trường quan điểm của Đảng ở trong đảng bộ đó, là người nắm vững đường lối, nguyên lý, phương châm giáo dục của Đảng và phải có nhiệt tình quyết tâm chiến đấu rất cao cho đường lối, nguyên lý, phương châm ấy, là người tiêu biểu và là trung tâm của sự đoàn kết vững chắc trong tổ chức Đảng, của sự đoàn kết, bình đẳng giữa các tổ chức trong nhà trường, giữa lãnh đạo giáo viên và học sinh. Đó là tiêu chuẩn nhất thiết phải có của người bí thư. Còn về mặt chuyên môn, bí thư cũng phải nắm vững được những kiến thức cơ bản trong lĩnh vực giáo dục, xây dựng và quản lý nhà trường.**

Giữa một đồng chí giỏi về chuyên môn nhưng chưa có đủ những tiêu chuẩn về chính trị như trên và một đồng chí đủ tiêu chuẩn về mặt chính trị nhưng còn yếu hơn về mặt chuyên môn, chúng ta nên bố trí đồng chí sau làm bí thư, vì rằng nếu bí thư còn yếu đôi chút về mặt chuyên môn thì cũng có thể khắc phục được, nhưng nếu thiếu tiêu chuẩn về chính trị thì tổ chức đảng nhất định không mạnh lên được. Chúng ta nhất thiết không chần chừ những tiêu chuẩn về mặt chính trị. Hiện nay, trong vấn đề bố trí cán bộ lãnh đạo nhà trường, việc bố trí, đào tạo bí thư là vấn đề rất quan trọng. phương hướng của chúng ta là tiến tới trong nhà trường có bí thư riêng và hiệu trưởng riêng. trước mắt trong trường hợp chưa đào tạo kịp bí thư nếu đồng chí hiệu trưởng có đủ tiêu chuẩn về chính trị đang kiêm chức vụ bí thư, thì có thể hoặc bố trí đồng chí này làm bí thư và cử đồng chí khác làm hiệu trưởng, hoặc vẫn để

đồng chí hiệu trưởng này tạm thời kiêm bí thư, nhưng bổ trí thêm một phó hiệu trưởng có năng lực giúp việc hiệu trưởng.

Hiện nay, các đồng chí bí thư làm việc nhiều, song còn ít được bồi dưỡng nâng cao trình độ lãnh đạo, chế độ làm việc lại chưa được quy định rõ ràng. Chúng tôi nghĩ, đảng đoàn Bộ giáo dục và các tỉnh uỷ có thể giải quyết nhanh chóng vấn đề này. Rồi đây, các đồng chí bí thư sẽ lần lượt được học tập có hệ thống về công tác Đảng. Nhưng một biện pháp bồi dưỡng nhanh nhất, tốt nhất, thiết thực nhất là cấp tỉnh, cấp huyện tích cực tổ chức những hội nghị trao đổi hoặc tổng kết kinh nghiệm về từng chuyên đề.

Vấn đề xây dựng tổ chức Đảng trong nhà trường có liên quan đến vấn đề phát triển Đảng. Trong mấy năm nay, số lượng đảng viên ở các trường có tăng lên, song nhìn chung tỷ lệ đạt được hầy còn thấp, nhất là ở miền núi. Chất lượng phát triển tốt, song khuynh hướng hẹp hòi còn phổ biến, nhiều đảng uỷ xã còn chưa quan tâm và rất lúng túng khi vận dụng tiêu chuẩn. Tình hình đó rõ ràng đã hạn chế việc xây dựng và mở rộng đội ngũ đảng viên, ảnh hưởng tới sự lãnh đạo toàn diện của chi bộ đảng trong nhà trường. Cho nên, phát triển đảng là vấn đề cần được các chi bộ nhà trường, các đảng uỷ xã quan tâm tiến hành một cách tích cực. Chúng ta lựa chọn các anh chị em giáo viên có tinh thần yêu tổ quốc, yêu chủ nghĩa xã hội, yêu con người, yêu nghề nghiệp, hăng hái thi đua dạy tốt, được quần chúng mến yêu để bồi dưỡng kết nạp họ vào Đảng. Mọi cách xem xét thiên về bề ngoài, một chiều đều là không đúng. Chúng ta cũng không nên quá tùy tiện trong việc điều động giáo viên, nhất là đối với anh chị em đang là đối tượng kết nạp Đảng. Điều động như vậy ảnh hưởng rất lớn tới việc lựa chọn, bồi dưỡng và tổ chức họ vào Đảng. cần có sự phối hợp chặt chẽ giữa đảng uỷ xã và phòng giáo dục huyện trong công tác phát triển đảng ở các trường.

Đối với những học sinh xuất sắc trong học tập, lao động chiến đấu và hiện đang là cán bộ của đoàn, cán bộ phụ trách đội, nếu đủ tiêu chuẩn, thì cũng có thể tổ chức xếp nạp vào Đảng, song chỉ coi như trường hợp cá biệt.

Sự nghiệp giáo dục có vị trí trọng yếu trong toàn bộ sự nghiệp cách mạng của Đảng. Sự nghiệp ấy có ý nghĩa và tác dụng thực tiễn rất lớn đối với công cuộc chống Mỹ, cứu nước và xây dựng chủ nghĩa xã hội hiện nay ở nước ta. Sự nghiệp ấy phải được sự lãnh đạo chặt chẽ của Đảng mà trước hết là sự lãnh đạo của các huyện uỷ, các đảng bộ xã và đảng bộ nhà trường. Một huyện uỷ, một đảng bộ xã, một chi bộ nhà trường biết lãnh đạo toàn diện và đạt yêu cầu” bốn tốt” phải biết là một huyện uỷ, một đảng bộ xã, một chi bộ nhà trường biết lãnh đạo và lãnh đạo tốt sự nghiệp giáo dục. Trên cơ sở nguyên tắc và đường lối của Đảng, chúng ta tin rằng các tổ chức đảng sẽ có nhiều kinh nghiệm lãnh đạo tốt trong lĩnh vực giáo dục nhằm đưa sự nghiệp giáo dục của chúng ta tiến lên những bước mới.